

Färgstark modernism i Skara

Sklt
2016-04-01

KULTUR "Matisse och den svenska modernismen" var rubriken för andra omgången av vårens konstserie hos Skara Senioruniversitet. Dagens föreläsare var Ylva Hillström, intendent vid Moderna museet i Stockholm.

En presentation av den franske konstnären Henri Matisse (1869-1954) inledde eftermiddagen, med ett rikt urval av bilder från hans liv och konst. En pedagogisk och inspirerande bakgrund till senare delen av föreläsningen, som ägnades åt en fördjupning av några av de svenska modernisterna och deras konst, som påverkats av Matisse under tiden i Paris på 1910-talet.

Fauvismen blev ett begrepp för den nya, djärva konsten i Frankrike, där

Matisse blev en centralfigur under de första åren av 1900-talet. Begreppet kom ur ordet fauves (vilddjur) som använts av en kritiker i Paris för att beskriva färgens frigörelse hos Matisse och kretsen kring honom.

- Starka, klara färgfält var kännetecknande - men även formen var nyskapande och mötte motstånd hos samtidens kritiker och beskylldes ibland för att vara alltför dekorativ och ytlig, framhåller Ylva Hillström.

Académie Matisse

Matisse bildade skola för den nya konsten i och med Académie Matisse i Paris, startad 1908, där han utbildade många unga konstnärer i måleri med de nyskapande djärva färgkombinationerna som utgångspunkt.

- Under slutet av sitt liv när han var märkt av sjuk-

dom, berättar, orkade han inte stå vid staffliet och måla med pensel. Då började han arbeta med papper och collage. Saxen blev ett viktigt verktyg i hans konst, och han använde enkla former i collage med hjälp av bladornamentik och andra av naturens inspirationskällor. Han kallade det att "måla med saxen". Detta blir karaktäristiskt för hans sena konst, berättar Ylva Hillström.

Svensk modernism

Senare delen av föreläsningen innehöll en fördjupning i konsten hos några av de mera kända svenska modernisterna, och deras påverkan från Matisse.

Sigrid Hjertén, Isaac Grunewald och Per Leander Engström blev de mest framgångsrika. De ställde ut tillsammans 1918 i Stockholm (Expres-

Intendent Ylva Hillström (i mitten) minglade med Inez Widell (till vänster) och Christina Andersson (till höger).

sionistutställningen på Liljevalchs Konsthall). Men dåtidens svenska publik var snarare chockad än beundrande, menar Ylva Hillström:

- Det var nytt och provocerande, för "osvenskt". Kritiken var inte nådig! Om Sigrid Hjertén använde Albert Engström ord som "rena idiotin" och "hon ser ut att äga en pervers längtan efter vanskapligheter". Mot Isaac Grunewald var han något mildare.

Målningen Ateljéinteriör från 1916 använde föreläsaren som exempel på hur radikal Sigrid Hjertén var för sin tid, både i färg och form. Det är Matisse färger, men använda på ett ännu djärvare sätt. Just denna målning har blivit Hjerténs mest berömda. Ylva Hillström ägnade den ett djupare studium och delade med sig av sin kunskap genom att peka på detaljer som gav publiken nya insikter, både om hennes liv och konstnärskap.

Efter dagens föreläsning hölls årsmöte för Skara senioruniversitet. Styrelsen ser nu ut på följande sätt: Birgitta Lundén, ordförande, Clas Olsson, vice ordförande, Christina Andersson, sekreterare Sven-Olof Kvarnemark, kassör. Övriga ledamöter: Elisabet Håstrand Lönnemark, Jane Jönsson samt Jan-Olof Lindqvist (nyval).